

16 juni 2050 - Julia

In mijn vroege jeugd waren volwassenen gehaast en opgejaagd, en was hun aandachtboog oppervlakkig. Vóór *De Grote Omwenteling* speelden we een rollenspel en gebruikten we chemische preparaten om onszelf te handhaven, maar onderhuids woedde een natuurkracht die het anders wilde, diep vanbinnen woelde een schreeuwende drang naar belangstelling die langer kon worden vastgehouden dan een nanoseconde. Tegenwoordig is normatieve wetenschap ondergeschikt aan kritische wetenschap. Voor jullie lezers is dat niet meer dan logisch, maar deze radicale verandering vond niet plaats zonder slag of stoot. Het heeft relatief lang geduurd voor het narratief in alle details werd toegepast zoals in het verleden, met nuances en bijzinnen zoveel als nodig geacht. Denk hierbij aan romanschrijvers als Proust en Flaubert of *Boek der herinneringen* van Peter Nadas, maar ook Tolstoj mag niet onvermeld blijven. Aan het begin van de eenentwintigste eeuw heeft deze opleving van *Het Narratief* echter onmiskenbaar plaatsgevonden. Doordat de technologische ontwikkeling gegijzeld werd voor doeleinden met winstoogmerk, raakten mensen verslaafd aan kortstondige bevrediging en werd de waarschuwing van Huxley's *Brave New World* in essentie realiteit in ons dagelijks leven. Sociale media stilde tijdelijk onze honger als opium voor het volk. We hadden indertijd chemisch geprepareerde pillen nodig om geestelijk te overleven, in ons werk en in ons gezins- en sociale leven, ja, zelfs op feesten dachten we niet zonder te kunnen functioneren. Gehersenspoeld stelden we onze verwachtingen bij, tilden we onze wensen naar een hoger plan, tot we zelfs voor onze geliefden een eisenpakket samenstelden dat was gebaseerd op gesublimeerde reclameboodschappen. In deze inktzwarte tijd werd oordelen zonder diepgang gemeengoed, het ingenomen standpunt ontbeerde elke grond. Zelfs onderwijs en psychiatrie, maar ook de opvoeding binnen menig huishouden, waaronder dus het mijne, werd zozeer beïnvloed dat we gerust van een *inbeslagname* kunnen spreken, van een totalitaire verovering, terwijl het alternatief een terugkeer naar een monotheïstisch geloof scheen. Moesten we de scheiding tussen kerk en staat, die al langer onder druk stond, definitief opgeven? Zat er niets anders op dan de principes van *de Verlichting* verlaten? Tegenwoordig weten we gelukkig beter, tegenwoordig beschikken we over een wereldwijd en alles overkoepelend geloof dat de Mensheid samenbrengt, precies zoals door *Wubbo Ockels* gedictieerd. Nu beseffen we dat we astronauten zijn op ons ruimteschip: *planeet Aarde*. Nu beseffen we dat idealisme het nieuwe realisme is.

Helderblauw, donzig wit, ovale rondingen zonder gaten in een glorieus kleurenfeestijn van feestelijke diversiteit, schril afstekend tegen kale, dode planeten.

Over enkele dagen vier ik mijn vijfenvijftigste verjaardag. Zojuist heb ik nagedacht over hoe het zal zijn mijn moeder te zien, na jaren zonder contact. Daan heeft haar overgehaald te komen, daar ben ik hem dankbaar voor. Ze zal door Daan worden opgehaald. Zelf ben ik geblinddoekt in de amfibiescooter geplaatst door François, de verzorger van Cor. De invulling van het feest is geheim, dus een gezonde spanning, een bepaalde nieuwsgierigheid zonder vertroebelende begeerte, openbaart zich. Volgens het Transitieboek is dit acceptabel, ja, zelfs wenselijk: *we zijn en blijven mensen*. Wanneer het te emotioneel wordt zullen figuurlijk alarmbellen rinkelen, want ik heb ervoor gekozen de permanente ring te dragen. Jawel, dit zal sommigen van jullie wellicht verbazen, maar 'Julia, de kunstenares en activiste' heeft de *full package monitoring* in werking gesteld. Op een bepaalde leeftijd is de keuze tussen gezondheid en een illusie van ultieme vrijheid niets minder dan vanzelfsprekendheid, tenminste, wanneer je de bedoelingen van de het parapluconcept voor de volle honderd procent vertrouwt, wetende dat beperkingen nihil zijn. De ring zit om mijn vinger, ik merk er niets van. Afzetten tegen de huidige macht die nu, zoals jullie allen weten, van alle mensen is en dienstbaar vóór alle mensen, ligt talloze jaren achter ons. We naderen het eindpunt, dat merk ik aan de ademhaling van mijn verzorger, aan mijn toegenomen spierspanning door onbewust opgepikte signalen, en aan het afnemende geluid van de golven om ons

heen. Varen we een van onze hypergezonde zijhavens in? Of een van de tientallen zee-boerderijen? Waar brengt hij mij naartoe, wat voor feest zal het worden? Cor Figee gniffelt van plezier – zijn kinderlijkheid zal in deze laatste levensjaren toenemen. Door Cor word ik nóg nieuwsgieriger naar wat ik te zien zal krijgen. Mijn ring begint onmiskenbaar te gloeien. In de volgende seconden weet ik via biofeedback mijn hartslag en bloeddruk op aanvaardbaar peil te brengen. Pas als de afkoeling afdoende is geef ik François het teken, waarop hij aan mijn blinddoek frommelt en hem plagerig langzaam naar beneden trekt. De golfslag voelt kalm onder ons amfibievoertuig, ik wacht tot de ring voor het laatst heeft getrild en open dan, dit keer op een gezónde manier nieuwsgierig, mijn ogen.

(.....)

Onafhankelijke kunst is een groot goed. Niet worden gefinancierd door derden die bepalen wat het publiek voorgeschoteld krijgt, wat mensen aan creativiteit en invloeden genieten, maar met eigen middelen de menigte bereiken: het lukte ons wonder boven wonder, niet in de laatste plaats door de hulp van mijn vader, die, hoe kon het ook anders, als aanjager fungeerde. Wanneer zoiets slaagt, verkeer je in gelukkige omstandigheden dat je daadwerkelijk iets kunt betekenen, impact kunt hebben die indruist tegen huidige macht, terwijl wij verder gingen en onze onafhankelijke kunst doelbewust gebruikten om de mensen aan het denken te zetten; ze niet alleen wakker schudden maar tevens activeren was ons doel. Alleen in gedrag tekent zich de empathische mens. Helaas heeft Quinten ons collectief om deze reden tijdelijk verlaten, iets dat hem siert – iedereen moet zijn keuze maken, ook voor die waarde stonden wij met de *Sustainable Artist Foundation*. Toch doet zijn vertrek tot op de dag van vandaag pijn. Nodig was het niet. Iedereen kreeg alle ruimte zich te ontwikkelen. Maar goed, ik dwaal af: terug naar Lausanne.

Voordat ik vertel over de rebellie tijdens mijn gedwongen opname moet mij van het hart dat onder mijn in de war geraakte lotgenoten veel *hogere dochters* aanwezig waren, hogere dochters die in de val van *verliefdheid* via internetcontact, via chats met webcams waren getrapt, waarna ze door hun verliefdheid meer van zichzelf blootgaven dan verstandig was. Maar dan vraag ik je, hoe kun je verstandig zijn wanneer je tot over je oren verliefd bent? Al snel werden ze gehanteerd op straffe van openbaring, wat een spiraal naar beneden inluidde, een valkuil waaruit ze niet konden ontsnappen, want *schande*, dienen jullie te beseffen, is iets dat hogere dochters ten koste van alles willen vermijden. Nu werden ze niet meer gered door hautaine nonchalance, door wereldse kennis en ruimdenkendheid (al was dat veelal voor de bühne), nee, alle trucjes werkten averechts! Er rest slachtoffers van deze cybercrime een onmogelijke keuze: verder gaan met het verdorven spel of voor eeuwig reputatieschade oplopen, de grootste afgang en straf die in hun puberogen bestond. Bovendien was de aandacht schenkende knappe jongen van achttien, die na politieonderzoek een vijfenveertigjarige, griezel bleek, zodanig bedreven in het ophemelen van hun *hogere-meisjes-schoonheid* dat ze als een blok voor zijn charmes vielen. Door afstoten en aantrekken, chanteren en lief zijn wist hij seksuele spanning aan te wakkeren, spanning die ze nooit eerder hadden ervaren. Nadat ze hun hartenkretten hadden gedeeld konden ze onmogelijk terugkrabbelen! Soms bang en ondanks slapeloze nachten wilden ze de droomprins in het geheim ontmoeten, een fatale vergissing! De filmbeelden waren ergerlijk tot gruwelijk: ze lagen bij deze 'jongeman' in huis vastgebonden of hingen in om enkels en polsen geknoopte touwen hulpeloos te bungelen, waarop hij hen aanrandde, of erger, hun tere hogere-meisjes-schoonheid bruut, onder gegil dat onhoorbaar was voor de burens, verkrachtte. Bij velen van hen had het sociale mediacontact met de aardige, aantrekkelijke jongen maanden geduurd voordat hij zijn onnozele, goedgelovige slachtoffer ophaalde in een bus waarin hij, net als bij hem thuis, isolatiemateriaal en een reeks verborgen camera's had ingebouwd. De verdorven, kleinzielige man schonk blijkbaar een bijzonder genoeg in opnames, alles zorgvuldig rubricerend en documenterend, waardoor de politie als geluk bij ongeluk over een schat aan bewijsmateriaal beschikte, maar broodnodige getuigenverklaringen lieten lang op zich wachten, erg

lang, want zelfs na afloop wilden de meeste meisjes hem niet aangeven – verliefdheid is een hardnekkige ziekte! Sommigen konden door schaamte en schuldgevoelens pas na maanden durende slapeloosheid en menig nachtmerrie mondjesmaat over de vreselijke gebeurtenissen praten. Hartverscheurende twijfel en pijn leidde tot gedachten aan zelfmoord, in enkele gevallen omgezet in onhandige pogingen waaraan ze ternauwernood wisten te ontsnappen op, helaas, één meisje na: Roxanne. Ze hing zich op voordat haar ouders en hulpverleners konden ingrijpen. De psychiaters trachtten via regressie contact te leggen met de hardnekkig zwijgende meisjes en probeerden hen alles te laten opbiechten aan hun ouders die hiervoor, wanneer het eenmaal zover was, speciaal naar Lausanne overvlogen. Ik probeerde me in hun situatie te verplaatsen, denkend aan mijn schoolmeester. Zover als dit was gegaan, denk ik onterecht, had ik het nooit laten komen, zoiets had ik nooit toegestaan.

Tijdens de gecontroleerde regressie-sessies schold ik ze uit, door het dolle heen schreeuwend, en sloeg ik tegen het opgehangen kussen met de matteklopper, niet beseffend dat dit projectie was, tegen mezelf en de dader gericht, want ook ik heb de schoolmeester geen strobreed in de weg gelegd, terwijl uit het raam vliegen om de tweeling te redden faliekant was mislukt!

Na afloop van de sessie kropen we futloos ineen op de pluchen loungebank. Zoë en ik hadden het op elkaar gemunt. Haar stem herinnerde me aan Angelique. Minutenlang huilden en omhelsden we elkaar zonder dat het ons hielp. Tijdens deze therapie sessies verdween alle franje, alle hogere dochterkunde werd afgepeld tot het rudimentaire kind in ons verscheen.

In een glazen, kraakheldere roes dicteer ik spontaan de volgende woorden aan mijn robot:

In de wereld van toen, in de wereld van gisteren, hadden jongeren het moeilijk. Een bombardement van berichten werd via (a)sociale netwerken als spervuur afgevuurd op hun niet volgroeide brein, op hun nog volop in ontwikkeling zijnde hersenstructuren. Marketeers gebruikten de via de wetenschap verkregen informatie ten volle in hun voordeel, benutten elke gelegenheid, alle mogelijke manieren van manipulatie, alle kennis over zwakheden tijdens de ontwikkeling van dit jeugdige brein. Als verslavingsmiddel bij uitstek werd sociale media 24/7 gratis beschikbaar gesteld. Deze verstrekking werd gebracht als nobel doel: vrijheid en connectiviteit bevorderen, wereldwijd, ja, het hebben van een verbinding werd verkocht als *mensenrecht*. Zo werd de idee van kosmopolitisme, een utopische wereld waarin we gelijk zijn en broederlijk samenleven, gepromoot en voorgesteld als binnen handbereik, simpelweg door de juiste technologie te faciliteren, dus geheel niet met intentie de mensheid te helpen, maar om wereldwijd vermarkte producten te slijten. Grenzen van regelgeving – per land of samenwerkingsverband juridisch aanwezig – werden overbrugd, waardoor men zich grotendeels kon onttrekken aan belastingen, ethische normen en veiligheidsoverwegingen, en staten met miljardenclaims kon aanklagen. Weloverwogen een oordeel vellen werd niet geleerd, niet in dit (a)sociale medianetwerk, dat simpelweg niets anders was dan een tunnelvisiebuis, een nauwe stroom gelijkgestemden, een comfortabele zijtak van de rivier waar geen *werkelijke* interactie, geen discussie van waarde plaatsvond maar bevestiging van vooroordelen zorgde voor opluchting, voor prikkeling van het beloningsmechanisme. Jongeren bleven door het gebrek aan diepgang zoeken naar nietszeggende bevestiging via lotgenoten, ze bleven zoeken naar een volgende beloning die in zijn kern onbevredigender was dan de vorige, waardoor men nóg harder op zoek ging naar goedkeuring, leidend tot een eindeloze spiraal van verslaving aan elkaars *likes*. Zo raakten ze verstrikt in hun zelfgecreëerde netwerk. In combinatie met het geldende principe *yolo* een gevaarlijke combinatie, een uiterst giftig mengsel dat tot een allesvernietigende uitbarsting zou komen als wij, de kantelaars, niet op tijd hadden ingegrepen. Om prestaties te leveren is rust en zekerheid op de middellange termijn noodzakelijk, dat weet iedere topsporter.

Het licht breekt, de stilte is terug.

Na de diepe rouwverwerking en emotionele doorbraak wil ik *alleen* zijn. Uitgeput en leeg wandel ik door de landschapstuin, waar ik om te ontspannen en mezelf te troosten stillekens fotografeer. Door de schilderstudies in Boymans heb ik alles geleerd over perspectief, over details en over compositie, kennis die ik spontaan toepas, waardoor ongepland een fotorapportage ontstaat, een serie die ik spoedig aanvul met foto's van hulpverleners en lotgenoten, en zo wordt het een spel met mezelf als detective, verdekt opgesteld onder een trap, in de bosjes achter een muur, een boom of een beeldhouwwerk – het bergachtige tuincomplex beschikt over een doolhof aan klimmetjes en trappen – en creëer ik mijn eerste, nu wereldberoemd geworden fotoserie in mijn prille kunstenaarsbestaan: *'De tuin van Lausanne'*. Psychiater Herr von Stürmer lijkt bijzonder geïnteresseerd en laat fraulein Van Zanten speciaal uit het gebouw komen, trots alsof hij mijn vader is, hooglijk verbaasd over beelden die ik treffend heb vereeuwigd. Enthousiast rent hij met zijn iele beentjes rond de divan, houdt nerveus halt en schuift heen en weer, opdat hij mijn werk vanuit alle hoeken kan bekijken. 'Wie schön, wie schön!' roept hij honderd keer achter elkaar. 'Mijn kleiner Künstler, mijn kleiner Künstler!' jodelt hij zo vrolijk dat zowaar een flauwe, spontane lach op mijn zwaarbelaste koppie ontkiemt, overigens zonder dat ik dat wil of ook maar zo ervaar, nee, het verbaast en irriteert me dat ik kán lachen, het doet eerder pijn, waarop ik in een verkrampte gezichtsuitdrukking schiet, een lach die eruit zal hebben uitgezien als een boer met kiespijn, als van een kind dat, na jarenlang opgesloten te hebben gezeten, vrijkomt.

Fraulein Van Zanten glimlacht liefdevol bij mijn zichtbare verlegenheid. Ik ben hier niet tegen bestand; mijn getormenteerde geluk verstomt en verzandt in een diepste oogopslag, gevolgd door een schuldige huilbui die ik – vergeefs – probeer te stoppen door mijn trillende handen voor mijn vochtige ogen te houden.